

Rapport
Opleidingsbeoordeling volgens Beperkt Kader

Bachelor Sociologie

Radboud Universiteit

Inhoud van het verslag

1. Samenvatting van de beoordeling	2
2. Proces van beoordeling	4
3. Gegevens over de opleiding	6
4. Bevindingen, overwegingen en beoordeling per standaard.....	7
4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten	7
4.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	9
4.3 Standaard 3: Toetsing	12
4.4 Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	14
5. Overzicht van beoordelingen.....	15
6. Aanbevelingen.....	16

1. Samenvatting van de beoordeling

Het visitatiepanel heeft de opleiding Bachelor Sociologie van de Radboud Universiteit beoordeeld aan de hand van het beperkte kader voor de opleidingsbeoordeling van 20 december 2016 van de NVAO. In deze samenvatting geeft het panel de voornaamste overwegingen weer die tot deze beoordeling hebben geleid.

Het panel onderschrijft de doelstellingen van de opleiding en ziet deze als valide en relevant. Het panel acht het profiel van de opleiding helder. De opleiding is sterk sociologisch ofwel disciplinair gericht en legt de nadruk op het kwantitatief onderzoek. Het panel heeft begrip voor die keuze, gezien ook de omvang van de opleiding. De opleiding besteedt op bewuste wijze aandacht aan de hoofdvragen van de sociologie. Het panel stelt met instemming vast dat de opleiding zich richt op het PTO-model van de sociologie. Het panel waardeert de vergelijking met de opleidingen in Nederland en in het buitenland. Deze draagt mede bij aan de internationale vergelijkbaarheid van de opleiding en de verduidelijking van het profiel ervan. Het panel stelt vast dat de studenten met name worden opgeleid om hun studie op masterniveau in dit domein te vervolgen.

Het domeinspecifieke referentiekader Sociologie dat de opleidingen Sociologie in Nederland gezamenlijk hebben opgesteld, is in de ogen van het panel een overtuigende beschrijving van het domein. Het panel prijst het initiatief van de opleidingen in Nederland om tot dit kader te komen en het resultaat dat de opleidingen daarin hebben bereikt. Het panel stelt vast dat de opleiding met dit kader overeenstemt.

De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn volgens het panel een gepaste operationalisering van de doelstellingen en stemmen overeen met het niveau van de bachelor.

De toelatingseisen en de toelatingsprocedure zijn adequaat voor deze opleiding. Het panel is positief over de voorlichtingsactiviteiten en over de matching. Het panel beveelt wel aan werk te maken van de werving van studenten, omdat de opleiding anders kwetsbaar kan worden.

Het curriculum van de opleiding is afgestemd op de beoogde leerresultaten. Het panel beschouwt het curriculum als zijnde inhoudelijk naar behoren. Het curriculum is opgebouwd volgens het Probleem-Theorie-Onderzoek (PTO)-model, is voldoende gestructureerd en ook samenhangend. Het panel waardeert de integratieve vakken in elk van de leerjaren. De academische houding is naar behoren in het curriculum verwerkt. Het curriculum biedt ruim voldoende aandacht voor onderzoek in het domein. Het panel prijst de voorbereiding op de beroepspraktijk. Het panel raadt aan de niet-sociologische vakken binnen het curriculum in heroverweging te nemen.

Het panel beschouwt de docenten als bevlogen. Zij hebben hart voor het onderwijs. Het docententeam is hecht en de coördinatie is sterk. De docenten zijn vakinhoudelijk, onderzoekmatig en didactisch goed gekwalificeerd. Het overleg tussen de docenten is intensief. De werkdruk is over het algemeen aanvaardbaar. Het panel vindt dat vanuit het oogpunt van werkdruk een verstandig beleid wordt gevoerd onder meer inzake de bereikbaarheid van docenten voor studenten.

Het onderwijskundig concept van de opleiding en de toegepaste werkvormen sluiten goed aan op de signatuur van de opleiding en bevorderen de studie. De student-docentratio en het aantal contacturen in de opleiding zijn naar behoren. De studenten worden aangezet zich actief in het leerproces op te stellen. De studiebegeleiding functioneert naar wens. Het panel beschouwt de studeerbaarheid van de opleiding als zijnde adequaat. De cijfers voor het studierendement van de opleiding zijn goed. Het panel is verheugd over de verbetering van deze cijfers.

Het panel acht het beleid van de opleiding inzake toetsing en examinering naar behoren. Ook is het panel te spreken over het toezicht op de toetsing en examinering door de examencommissie.

Het panel is positief over de toetsvormen in de vakken, die overeenstemmen met de leerdoelen van de vakken. Het panel heeft waardering voor de verschillende vormen van toetsing en voor de formatieve toetsing in de vakken. De opleiding heeft passende maatregelen genomen om het mogelijke effect van meeliften bij toetsen teniet te doen.

Het proces van begeleiding van de Bachelorscriptie en de Stage is naar behoren ingericht. De beoordeling van de scriptie komt op betrouwbare wijze tot stand, doordat twee examinatoren daarbij betrokken zijn die de beoordeling aan de hand van een beoordelingsformulier uitvoeren.

Het panel vindt dat de opleiding passende maatregelen heeft genomen om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te waarborgen. Deze maatregelen dragen bij aan de validiteit van de toetsen en de betrouwbaarheid van de beoordelingen. Het panel waardeert de activiteiten van de toetscommissie. Het panel pleit voor het tegengaan van een al te grote mate van detaillering in de voorschriften.

Het panel acht de Bachelorscripties van een goed niveau. De scripties zijn sterk toegespitst in de zin dat vooraf is bepaald welke soorten hypothesen moeten worden getoetst en welke soorten data moeten worden gebruikt. De studenten konden wel uitgaan van vooraf ter beschikking gestelde datasets. Het panel kan zich vinden in de cijfers die door de examinatoren gegeven zijn. Het panel heeft geen van de onderzochte scripties als onvoldoende beoordeeld. Het panel bepleit de univariate en bivariate analyses niet uit het oog te verliezen. Het panel beveelt ook aan de ethische toetsing van de Bachelorscriptie bij primaire dataverzameling in te richten.

Het panel is van oordeel dat de afgestudeerden van de opleiding de beoogde leerresultaten van de opleiding hebben bereikt. Het panel vindt dat de opleiding de studenten goed voorbereidt voor vervolgstudies op masterniveau binnen dit domein.

Het panel dat de beoordeling van de opleiding Bachelor Sociologie van de Radboud Universiteit heeft uitgevoerd, komt tot het oordeel voldoende voor deze opleiding en adviseert de NVAO een positief besluit over de accreditatie van de opleiding te nemen.

Rotterdam, 12 april 2019

Prof. dr. A. Need
voorzitter

drs. W. Vercouteren
secretaris

2. Proces van beoordeling

Evaluatiebureau Certiked VBI ontving het verzoek van de Radboud Universiteit een beoordeling uit te voeren van de opleiding Bachelor Sociologie met het oog op de accreditatie van de opleiding door de NVAO. De beoordeling is uitgevoerd op basis van het beperkte kader voor de opleidingsbeoordeling van 20 december 2016 (Staatscourant nr. 69458).

In het kader van de visitatiegroep WO Sociologie waarvan de opleiding deel uitmaakt, is over de gewenste samenstelling van het panel gesproken. De samenstelling van het visitatiepanel voor de beoordeling van deze opleiding is mede daarop gebaseerd.

Na overleg met de instelling heeft Certiked de beoogde leden van het visitatiepanel uitgenodigd in het panel zitting te nemen. De panelleden hebben daarop positief geantwoord. Het panel bestond uit de volgende personen:

- Prof. dr. A. Need, hoogleraar Sociologie en Publiek Beleid, Faculty of Behavioural, Management and Social Sciences, Universiteit Twente (voorzitter);
- Prof. dr. C.W.S. Monden, professor of Sociologie en Demografie, Departement Sociologie, University of Oxford, Verenigd Koninkrijk (panellid);
- Prof. dr. J. de Haan, senior onderzoeker Cultuur, Media en Technologie, Sociaal en Cultureel Planbureau (panellid);
- E.N. Verschuur, student Bachelor Sociologie, Universiteit van Amsterdam (student-lid).

Als procescoördinator/secretaris namens Certiked trad op drs. W. Vercouteren.

Certiked heeft namens de opleiding de samenstelling van het panel ter goedkeuring voorgelegd aan de NVAO. De NVAO heeft haar goedkeuring verleend.

De procescoördinator van Certiked heeft ter voorbereiding op de visitatie een bezoek gebracht aan de opleiding. Bij die gelegenheid is tussen de vertegenwoordigers van de opleiding en de procescoördinator gesproken over de opbouw en de structuur van de zelfevaluatie en de onderwerpen die daarin aan de orde zouden moeten komen. Ook is over de agenda van het locatiebezoek van gedachten gewisseld. Tot slot is de planning van de werkzaamheden ter voorbereiding op het locatiebezoek doorgenomen.

Tijdens het proces van voorbereiding voorafgaande aan het locatiebezoek is een aantal keer contact geweest tussen de opleiding en de procescoördinator om zaken meer in detail op elkaar af te stemmen. De activiteiten zijn uitgevoerd zoals in de planning afgesproken is. De opleiding heeft de agenda voor het locatiebezoek goedgekeurd.

De opleiding heeft een lijst met eindwerken van de afgestudeerden van de afgelopen twee studiejaar toegezonden. Daaruit heeft de procescoördinator vijftien eindwerken geselecteerd. De selectie was gebaseerd op de verdeling van cijfers die met de verdeling van de cijfers in de oorspronkelijk aangeboden lijst overeenkomt.

De voorzitter van het visitatiepanel en de procescoördinator hebben voorafgaande aan het locatiebezoek met elkaar gesproken. Daarbij is het profiel van de voorzitter van visitatiepanels doorgenomen. De voorzitter is over het profiel ingelicht en heeft zich dat profiel eigen gemaakt. Ook

hebben de voorzitter en de procescoördinator over de aanpak van de visitatie gesproken. Zij zijn daarbij tot afspraken over de taakverdeling gekomen.

De voorzitter en de leden van het panel hebben tijdig voorafgaande aan het locatiebezoek de zelfevaluatie met de daarbij behorende bijlagen van de opleiding ontvangen. In de zelfevaluatie was een hoofdstuk van de studenten opgenomen. De expertleden binnen het panel hebben ook een aantal van de geselecteerde eindwerken toegezonden gekregen.

De procescoördinator heeft de panelleden benaderd om hen in te lichten over het proces van visitatie en hen uit te nodigen hun voorlopige bevindingen en de vragen die zij aan de vertegenwoordigers van de opleiding zouden willen stellen, te verzamelen en toe te sturen. De leden van het panel hebben dat gedaan. Voorafgaande aan het locatiebezoek heeft het panel een intern overleg gevoerd. Daarbij hebben de panelleden hun voorlopige bevindingen uitgewisseld, hun bevindingen over de eindwerken onderling gedeeld, de opgestelde vragen doorgenomen en aan de hand van de agenda het locatiebezoek voorbereid.

Het locatiebezoek aan de opleiding vond plaats op 4 december 2018. Het bezoek is verlopen conform de vooraf vastgestelde agenda. Het panel heeft op de dag van het locatiebezoek met alle geledingen van de opleiding kunnen spreken, zijnde de vertegenwoordigers van het Faculteitsbestuur, het management van de opleiding, leden van de examencommissie, docenten en examinatoren van eindwerken, studenten en alumni. Vertegenwoordigers van de opleiding en het visitatiepanel hebben een ontwikkelgesprek gevoerd, gericht op de mogelijke verdere ontwikkeling van de opleiding.

Kort voor het locatiebezoek bleek dat het student-lid als gevolg van ziekte niet in de gelegenheid was het locatiebezoek bij te wonen. Het panel heeft intern besloten het locatiebezoek toch af te leggen. De opleiding is daarover geraadpleegd. De opleiding heeft laten weten in te stemmen met het doorgang laten vinden van het bezoek, ook al was het student-lid daarbij niet aanwezig. Het student-lid heeft wel de zelfevaluatie en bijlagen van de opleiding bestudeerd. Zij heeft ook ten volle geparticipeerd in de schriftelijke voorbereiding van het bezoek en heeft ook vragen voor het bezoek ingediend. Het student-lid heeft na het bezoek het visitatierapport doorgenomen en van commentaar voorzien. Haar is de mogelijkheid geboden aanvullende informatie over het bezoek op te vragen bij de panelleden en bij de secretaris.

In het besloten overleg aan het einde van het locatiebezoek heeft het panel de bevindingen gewogen en de overwegingen opgesteld op basis van het informatiedossier, de bestudeerde eindwerken en de gevoerde gesprekken. Vervolgens is het oordeel voor de verschillende standaarden en voor de opleiding als geheel opgesteld. Aan het einde van het locatiebezoek is dit oordeel op hoofdlijnen aan het management van de opleiding kenbaar gemaakt.

Na het locatiebezoek heeft de secretaris een conceptrapport van bevindingen, overwegingen en conclusies opgesteld. De leden van het panel hebben daarop hun commentaar gegeven. Nadat de secretaris deze opmerkingen had verwerkt, heeft hij het conceptrapport voor feitelijke onjuistheden aan de opleiding voorgelegd. Na verwerking hiervan is het definitieve rapport aan de vertegenwoordiger van het College van Bestuur van de instelling verzonden.

3. Gegevens over de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

Naam opleiding in Croho: B Sociologie
Oriëntatie en niveau opleiding: Bachelor Wetenschappelijk Onderwijs
Aantal studiepunten: 180 EC
Afstudeerrichtingen: Geen
Locatie: Nijmegen
Variant: Voltijd
Taal: Nederlands
Registratienummer in Croho: 21PM-56601

Administratieve gegevens van de instelling

Naam instelling: Radboud Universiteit
Status instelling: Bekostigde instelling
Instellingstoets kwaliteitszorg: Voldaan

4. Bevindingen, overwegingen en beoordeling per standaard

4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

De opleiding Bachelor Sociologie is een opleiding van de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de Radboud Universiteit. De decaan van de Faculteit is verantwoordelijk voor de organisatie en de kwaliteit van alle opleidingen daarbinnen. De opleiding is onderdeel van het Onderwijsinstituut Maatschappijwetenschappen binnen de Faculteit. De opleidingsdirecteur stuurt de opleiding aan en wordt daarin terzijde gestaan door de jaarcoördinatoren. Het onderwijs wordt verzorgd door de docenten vanuit de afdeling Sociologie binnen de Faculteit. De opleidingscommissie, die bestaat uit docenten en studenten, adviseert het opleidingsmanagement over de kwaliteit van de opleiding. De examencommissie voor de opleiding ziet toe op de kwaliteit van de toetsing en examinering van de opleiding.

De opleiding beoogt de studenten op te leiden tot uitvoerend onderzoeksocioloog, zijnde een socioloog die de sociologische theorie kent, onderzoek in het sociologisch domein weet te doen en de implicaties van het onderzoek voor de theorie en de praktijk kan duiden. De doelstellingen van de opleiding zijn studenten vertrouwd te maken met de hoofdvragen van de sociologie (ongelijkheid, sociale cohesie, modernisering/rationalisering), met sociologische theorieën en met methoden en technieken van onderzoek in de sociologie. Ook beoogt de opleiding de studenten een academische houding aan te leren. Bij de hoofdvragen van de sociologie ligt de nadruk op ongelijkheid en sociale cohesie. Modernisering en rationalisering worden vooral daarbij betrokken voor zover ze invloed op ongelijkheid en cohesie hebben. De opleiding hanteert het sociologische PTO-model (probleemstelling, theorievorming en onderzoek). Methodologisch is de opleiding hoofdzakelijk op kwantitatieve methoden en technieken van onderzoek gericht.

De doelstellingen van de opleiding stemmen overeen met het Domeinspecifiek Referentiekader Sociologie. De opleidingen Sociologie in Nederland hebben dat referentiekader opgesteld. In het kader zijn de doelstellingen van de opleidingen en het te bereiken eindniveau van de opleidingen voor zowel de bachelor als de master verwoord.

De opleiding is vergeleken met opleidingen in Nederland en in het buitenland. Uit die vergelijking komt de opleiding naar voren als zich inhoudelijk richtend op sociale cohesie en ongelijkheid en als zijnde sterk in het opleiden van breed inzetbare wetenschappelijk professionals in de sociologie.

De studenten worden niet primair opgeleid voor de arbeidsmarkt maar om opleidingen op masterniveau in dit domein te volgen. De opleiding beoogt de studenten wel in aanraking te brengen met de beroepspraktijk, onder meer door een praktijkstage in het curriculum op te nemen. De opleiding heeft een werkveldcommissie ingesteld om de opleiding op de eisen van het werkveld af te stemmen.

De opleiding heeft de doelstellingen geoperationaliseerd in de beoogde leerresultaten. Samengevat omvatten de beoogde leerresultaten van de opleiding dat afgestudeerden in staat zijn maatschappelijke vraagstukken te vertalen naar een wetenschappelijk, sociologische vraagstelling, hypothesen uit sociologische theorieën af te leiden, kwantitatieve onderzoeksmethoden en op basaal niveau kwalitatieve onderzoeksmethoden toe te passen, onderzoeksresultaten te interpreteren, theorieën, onderzoeksmethoden en onderzoeksbevindingen te integreren, wetenschappelijk integer te handelen, kritisch te zijn, met anderen samen te werken en mondeling en schriftelijk over het onderzoek te rapporteren.

Om het niveau van de bachelor van de beoogde leerresultaten aan te tonen heeft de opleiding een overzicht gemaakt van de relaties tussen de beoogde leerresultaten en de Dublin descriptorren voor het niveau van de bachelor.

Overwegingen

Het panel onderschrijft de doelstellingen van de opleiding en ziet deze als valide en relevant. Het panel acht het profiel van de opleiding helder. De opleiding is sterk sociologisch ofwel disciplinair gericht en legt de nadruk op het kwantitatief onderzoek. Het panel heeft begrip voor die keuze, gezien ook de omvang van de opleiding. De opleiding besteedt op bewuste wijze aandacht aan de hoofdvragen van de sociologie. Het panel stelt met instemming vast dat de opleiding zich richt op het PTO-model van de sociologie. Het panel waardeert die keuze.

Het domeinspecifieke referentiekader Sociologie dat de opleidingen Sociologie in Nederland gezamenlijk hebben opgesteld, is in de ogen van het panel een overtuigende beschrijving van het domein. Het panel prijst het initiatief van de opleidingen in Nederland om tot dit kader te komen en het resultaat dat de opleidingen daarin hebben bereikt. Het panel stelt vast dat de opleiding met dit kader overeenstemt.

Het panel waardeert de vergelijking met de opleidingen in Nederland en in het buitenland. Deze draagt mede bij aan de internationale vergelijkbaarheid van de opleiding en de verduidelijking van het profiel ervan.

Het panel stelt vast dat de studenten met name worden opgeleid om hun studie op masterniveau in dit domein te vervolgen.

De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn volgens het panel een gepaste operationalisering van de doelstellingen. De beoogde leerresultaten stemmen overeen met het niveau van de bachelor.

Beoordeling van de standaard

Op grond van de bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 1, Beoogde leerresultaten als voldoende.

4.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Standaard 2. Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Het aantal instromende studenten in de opleiding is de laatste jaren afgenomen van 40 tot 50 studenten per jaar naar 30 tot 40 studenten per jaar. De opleiding gaat na of de instroom kan worden vergroot. De toelatingseisen tot de opleiding zijn een vwo-diploma. Ook studenten met een hbo-propedeuse diploma worden toegelaten, mits zij over een wiskundecertificaat vwo met een zes of een dergelijk certificaat havo met een zeven beschikken. De opleiding organiseert verschillende vormen van voorlichting voor aspirant-studenten. Studenten die zich aanmelden, worden uitgenodigd voor een matchingsdag. Deze omvat het volgen van een hoorcollege en een werkgroep en de kennismaking met docenten en de studieadviseur. De studenten vinden dat de voorlichting een goed beeld van de opleiding geeft.

De totale studielast van de opleiding is 180 EC en de nominale studieduur van de opleiding is drie jaar. De opleiding heeft een overzicht overgelegd waaruit af te leiden is dat in het curriculum alle beoogde leerresultaten verantwoord zijn. Om het curriculum te structureren zijn daarin de pijlers *Theorie*, *Methoden* en *Integratie* onderscheiden. Elk van de vakken behoort tot één van deze pijlers. In de vakken van de pijler *Theorie* worden de studenten ingewijd in de hoofdvragen sociale cohesie en ongelijkheid en in probleemstellingen en theorieën van de sociologie. Ook leren zij sociologische vragen over actuele verschijnselen te formuleren en kritisch over onderzoeksvragen en de antwoorden daarop te oordelen. In de vakken van de pijler *Methoden* leren de studenten methoden en technieken van kwantitatief onderzoek en leren zij ook die methoden en technieken toe te passen. Kwalitatief onderzoek wordt besproken maar de studenten leggen zich daar niet op toe. In de vakken van de pijler *Integratie* worden theorie en methoden geïntegreerd. De studenten doorlopen in deze vakken meermalen de volledige onderzoekscyclus. In elk van de leerjaren komen alle drie pijlers aan bod. In het eerste jaar gebeurt dat op inleidend niveau, en in het tweede jaar en derde jaar verdiepend. De leerprojecten in de eerste twee jaren (12 EC en 9 EC) en de *Stage* (15 EC) en *Bachelorscriptie* (9 EC) in het derde jaar zijn integrerend, net als de integratiecursussen *Leefstijlen* in het tweede jaar en *Opvoeding en Deviant Gedrag* in het derde jaar. Naast de vakken binnen de genoemde pijlers volgen de studenten in elk van de jaren verbredende vakken, zoals *Criminologie* en *Wetenschapsfilosofie*. De *Minor* (18 EC) in het derde jaar biedt de studenten de mogelijkheid een eigen pakket aan vakken samen te stellen en dat te volgen bij de Radboud Universiteit of een andere universiteit in Nederland of daarbuiten. Binnen de verschillende vakken worden de aspecten van de academische houding, zijnde integriteit, oordeelsvorming, leervaardigheid en communicatie onderwezen. Aan het einde van het curriculum passen de studenten de kennis en vaardigheden toe in de beroepspraktijk in de stage en doen zij individueel onderzoek in de Bachelorscriptie. De studenten komen in aanraking met de beroepspraktijk. Dat gebeurt onder meer in de stage en ook doordat gastdocenten uit de beroepspraktijk doceren in de opleiding. Ook wordt een extra-curriculaire bedrijvendag georganiseerd. De studenten waarderen het curriculum maar willen de voorbereiding op de beroepspraktijk versterkt zien.

Er zijn 23 docenten verbonden aan de Bachelor Sociologie en de Master Sociologie van de Radboud Universiteit samen. De docenten die in de opleiding college geven, behoren tot de Afdeling Sociologie van de Faculteit der Sociale Wetenschappen. Nagenoeg alle docenten zijn onderzoeker binnen het domein van de sociologie. Zij betrekken dat onderzoek bij hun colleges. Ongeveer 92 % van de

docenten is gepromoveerd. Eveneens ongeveer 92 % van hen beschikt over een Basiskwalificatie Onderwijs (BKO). De docenten komen vaak bijeen om het onderwijs te bespreken en de vakken af te stemmen. Dat gebeurt ook informeel. De docenten met wie het panel heeft gesproken, ervaren de werkdruk als in het algemeen aanvaardbaar. De studenten zijn tevreden over het onderwijs dat de docenten verzorgen en over de toegankelijkheid van de docenten.

Het onderwijskundige concept van de opleiding is gericht op een sterke verwevenheid van onderwijs en onderzoek, het activeren van de studenten om zelf te studeren en het bevorderen dat studenten gaandeweg steeds zelfstandiger worden. De opleiding kenmerkt zich door kleinschalig onderwijs en intensief contact tussen studenten en docenten. De student-docentratio van de opleidingen Bachelor Sociologie en Master Sociologie van de Radboud Universiteit samen bedraagt 28,5/1 (174 studenten en 6,1 fte inzet van docenten). Het aantal contacturen in de opleiding bedraagt ongeveer 15 uur per week. In het laatste semester van het derde jaar is dat minder. In die periode is sprake van individuele begeleiding tijdens de Stage en de Bachelorscriptie. De werkvormen omvatten hoorcolleges, werkcolleges en practica. De werkcolleges zijn bedoeld om opdrachten te bespreken. Ook wordt daarin over onderwerpen gediscussieerd. De practica zijn gewijd aan het oefenen van statistiek en het toepassen van technieken van onderzoek. Docenten werken aan nieuwe, digitale werkvormen. De begeleiding van de studenten is handen van docent-mentoren en van de studieadviseur. De mentor begeleidt de studenten in het eerste jaar, terwijl de studieadviseur in alle jaren van de opleiding bij vragen en problemen beschikbaar is voor de studenten. De studenten ervaren de studielast als acceptabel. Wel zijn de deadlines binnen de vakken niet altijd op elkaar afgestemd waardoor de studenten pieken in de studiebelasting ervaren. De opleiding werkt aan het verkleinen of wegnemen van deze piekbelasting. Het studierendement van de opleiding is de afgelopen jaren sterk verbeterd. Het rendement ligt de laatste paar jaren op ongeveer 50 % na drie jaar en op ongeveer 90 % na vier jaar (cijfers herinschrijvers tweede jaar).

Overwegingen

Het panel acht de toelatingseisen en de toelatingsprocedure adequaat voor deze opleiding. Het panel is positief over de voorlichtingsactiviteiten en over de matching. Het panel beveelt wel aan werk te maken van de werving van studenten, omdat de opleiding anders kwetsbaar kan worden.

Het curriculum van de opleiding is afgestemd op de beoogde leerresultaten. Het panel beschouwt het curriculum als zijnde inhoudelijk naar behoren. Het curriculum is opgebouwd volgens het PTO-model, is voldoende gestructureerd en is ook samenhangend. Het panel waardeert de integratieve vakken in elk van de leerjaren. De academische houding is naar behoren in het curriculum verwerkt. Het curriculum biedt ruim voldoende aandacht voor onderzoek in het domein. Het panel prijst de voorbereiding op de beroepspraktijk. Het panel raadt aan de niet-sociologische vakken binnen het curriculum in heroverweging te nemen.

Het panel beschouwt de docenten als bevlogen. Zij hebben hart voor het onderwijs. Het docententeam is hecht en de coördinatie is sterk. De docenten zijn vakinhoudelijk, onderzoekmatig en didactisch goed gekwalificeerd. Het overleg tussen de docenten is intensief. De werkdruk is over het algemeen aanvaardbaar. Het panel vindt dat vanuit het oogpunt van werkdruk een verstandig beleid wordt gevoerd onder meer inzake de bereikbaarheid van docenten voor studenten.

Het onderwijskundig concept van de opleiding en de toegepaste werkvormen sluiten naar het oordeel van het panel goed aan op de signatuur van de opleiding en bevorderen de studie. De student-docentratio en het aantal contacturen in de opleiding zijn naar behoren. De studenten worden aangezet zich actief in het leerproces op te stellen. De studiebegeleiding functioneert naar de waarneming van het panel naar wens. Het panel beschouwt de studeerbaarheid van de opleiding als zijnde adequaat. De cijfers voor het studierendement van de opleiding zijn goed. Het panel is verheugd over de verbetering van deze cijfers.

Beoordeling van de standaard

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 2, Onderwijsleeromgeving als voldoende.

4.3 Standaard 3: Toetsing

Standaard 3. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Het beleid, de regels en richtlijnen voor toetsing en examinering van de opleiding zijn neergelegd in de Toetsrichtlijnen. Het toezicht op toetsing en examinering is in de handen van de examencommissie.

Verreweg de meeste vakken worden afgesloten met ten minste twee toetsen die samen het eindcijfer bepalen. De vormen van toetsing zijn onder andere schriftelijke tentamens, opdrachten, papers, werkstukken en mondelinge presentaties. Bij sommige vakken worden meerkeuzetoetsen ingezet. De examenvormen zijn afgestemd op de inhoud van de leerstof. In het merendeel van de vakken is het individuele, schriftelijk tentamen deel van de toetsing. Het aandeel van de individuele toetsing neemt in de loop van de jaren van de opleiding toe van tenminste 40 % in het eerste jaar naar tenminste 60 % in het tweede jaar tot tenminste 80 % in het derde jaar. Binnen elk van de vakken dienen alle toetsen voldoende te zijn. In een aantal vakken zijn wekelijkse opdrachten deel van de toetsing. Dat gebeurt vooral in het eerste jaar en is bedoeld om studenten tot regelmatig studeren aan te zetten. Bij de integratieve vakken worden beoordelingsformulieren gebruikt, die zijn afgeleid van die van de Bachelorscriptie. Naast summatieve toetsen omvatten de vakken ook formatieve toetsen. Deze zijn bedoeld om het leerproces van de studenten te bevorderen. Docenten geven feedback op deze formatieve toetsen. Binnen de vakken worden de verschillende onderdelen van de academische houding betrokken in de toetsing.

De studenten sluiten de opleiding af met de Stage en de Bachelorscriptie. Tijdens de stage brengen zij het geleerde in de praktijk binnen een externe organisatie. In de scriptie dienen de studenten aan te tonen een empirisch onderzoek in het domein van de opleiding uit te voeren. De stage ronden de studenten af met een onderzoeksverslag dat de stagecoördinator beoordeelt aan de hand van een formulier met beoordelingscriteria. In het traject van de scriptie volgen de studenten in totaal dertien colleges en twee practica. Ook krijgen de studenten zesmaal feedback op onderdelen van de scriptie. De scriptie wordt door twee examinatoren afzonderlijk beoordeeld. Het eindcijfer is het gemiddelde van beide cijfers. Wanneer de cijfers ver uiteen liggen, neemt de examencommissie een besluit.

Door de opleiding en de examencommissie zijn maatregelen genomen om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van toetsing en examinering te waarborgen. Binnen de opleiding wordt toegezien op de afstemming van de leerdoelen van de vakken op de beoogde leerresultaten van de opleiding. De examinatoren worden door de examencommissie benoemd. Zij moeten gepromoveerd zijn en over een BKO-diploma beschikken. De examinatoren leggen de toetsen voordat ze worden afgenomen voor aan collega-examinatoren. Voor elk van de toetsen zijn antwoordmodellen of beoordelingsformulieren beschikbaar. De studenten krijgen vooraf te zien waarop ze beoordeeld worden. Ook hebben ze de beschikking over voorbeeldtentamens. Alle werkstukken en scripties worden op fraude en plagiaat gecontroleerd. De informatie over de regels voor fraude en plagiaat is beschikbaar voor de studenten. De docenten maken hen daarop opmerkzaam. De examencommissie behandelt gevallen van fraude en plagiaat. Namens de examencommissie gaat de toetscommissie periodiek na of de toetsen van de vakken overeenstemmen met de leerdoelen van deze vakken.

Overwegingen

Het panel acht het beleid van de opleiding inzake toetsing en examinering naar behoren. Ook is het panel te spreken over het toezicht op de toetsing en examinering door de examencommissie.

Het panel is positief over de toetsvormen in de vakken, die overeenstemmen met de leerdoelen van de vakken. Het panel heeft waardering voor de verschillende vormen van toetsing en voor de formatieve toetsing in de vakken. De opleiding heeft passende maatregelen genomen om het mogelijke effect van meeliften bij toetsen teniet te doen.

Naar de mening van het panel is het proces van begeleiding van de Bachelorscriptie en de Stage naar behoren ingericht. De beoordeling van de scriptie komt op betrouwbare wijze tot stand, doordat twee examinatoren daarbij betrokken zijn die de beoordeling aan de hand van een beoordelingsformulier uitvoeren.

Het panel vindt dat de opleiding passende maatregelen heeft genomen om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te waarborgen. Deze maatregelen dragen bij aan de validiteit van de toetsen en de betrouwbaarheid van de beoordelingen. Het panel waardeert de activiteiten van de toetscommissie. Het panel pleit voor het tegengaan van een al te grote mate van detaillering in de voorschriften.

Beoordeling van de standaard

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 3, Toetsing als voldoende.

4.4 Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4. De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

De studenten sluiten de opleiding af met de Stage en de Bachelorscriptie. In de Stage brengen de studenten hun theoretische en onderzoekvaardigheden in de praktijk. In de Bachelorscriptie tonen zij aan in staat te zijn tot het individueel uitvoeren van empirisch onderzoek. De studenten kiezen zelf de probleemstelling binnen het thema *Economische Marginalisatie en Sociaal Isolement*. Dat thema verbindt de door de opleiding centraal gestelde hoofdvragen sociale cohesie en ongelijkheid. De studenten krijgen een dataset ter beschikking gesteld voor hun onderzoek. Het panel heeft de eindwerken van vijftien afgestudeerden van de opleiding bestudeerd.

De opleiding brengt de studenten in aanraking met de beroepspraktijk, onder meer in de vorm van de stage. Daarnaast worden de studenten door de docenten begeleid bij de keuze van en de voorbereiding op een masteropleiding. De studenten met wie het panel sprak, waarderen dat.

De opleiding heeft een werkveldcommissie waarin vertegenwoordigers van het beroepenveld zitting hebben. Deze commissie spreekt met alumni over de aansluiting van de opleiding op het werkveld. De aldus verzamelde informatie wordt met de opleiding besproken. Daaruit komen ook concrete adviezen voort die beogen deze aansluiting te verbeteren. De adviezen worden ingevoerd in het curriculum.

Zoals gezegd, bereidt de opleiding de afgestudeerden voor op een vervolgstudie op masterniveau in de sociologie. Ongeveer 40 % van de afgestudeerden stroomt door naar de Master Sociologie van de Radboud Universiteit. Afhankelijk van het jaar gaat tussen 10 % en 30 % van de afgestudeerden door naar de Research Master Social and Cultural Science van deze universiteit. Het aantal afgestudeerden dat verder gaat met een masteropleiding of research-masteropleiding buiten de Radboud Universiteit neemt de afgelopen jaren toe. Het aantal afgestudeerden dat direct na deze opleiding de arbeidsmarkt betreedt is zeer beperkt.

Overwegingen

Het panel acht de Bachelorscripties van een goed niveau. De scripties zijn sterk toegespitst in de zin dat vooraf is bepaald welke soorten hypothesen moeten worden getoetst en welke soorten data moeten worden gebruikt. De studenten konden wel uitgaan van een vooraf ter beschikking gestelde dataset. Het panel kan zich vinden in de cijfers die door de examinatoren gegeven zijn. Het panel heeft geen van de onderzochte scripties als onvoldoende beoordeeld. De panel bepleit de ethische toetsing van de Bachelorscriptie bij primaire dataverzameling in te richten. Het panel bepleit de univariate en bivariate analyses niet uit het oog te verliezen.

Het panel is van oordeel dat de afgestudeerden van de opleiding de beoogde leerresultaten van de opleiding hebben bereikt.

Het panel vindt dat de opleiding de studenten goed voorbereidt voor vervolgstudies op masterniveau binnen dit domein.

Beoordeling van de standaard

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 4, Gerealiseerde leerresultaten als voldoende.

5. Overzicht van beoordelingen

Standaard	Beoordeling
Standaard 1. Beoogde leerresultaten	Voldoende
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
Standaard 3: Toetsing	Voldoende
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	Voldoende
Opleiding als geheel	Voldoende

6. Aanbevelingen

In dit rapport zijn enkele aanbevelingen aan de opleiding opgenomen. Deze aanbevelingen worden hieronder samenvattend opgesomd.

- Werk maken van de werving van studenten, omdat de opleiding anders kwetsbaar kan worden.
- De niet-sociologische vakken binnen het curriculum in heroverweging nemen.
- Tegengaan van een al te grote mate van detaillering in de voorschriften voor de toetsing en examinering.
- Bij de Bachelorscripties de univariate en bivariate analyses niet uit het oog verliezen.
- De ethische toetsing van de Bachelorscriptie bij primaire dataverzameling inrichten.